

Natuurlijke deductie

- syntax voor bewijzen in propositielogica
- syntax = afleidingsbomen
- boom modelleert hypothetische redenering
- bladeren = aannames (0, 1 of meer)
- vertakking = redeneerstap
- wortel = conclusie (precies 1)

ND: syntax vs. semantiek

- $A_1, \dots, A_n \vdash B$
- er is een afleidingsboom met (niet ingetrokken) aannames (dwz bladeren) $A_1, \dots, A_n$ en conclusie (dwz wortel) B
- afleidingsregels 'voeren waarheden in een nieuwe waarheid' over
- $A_1, \dots, A_n \models B$ (correctheid (na te streven))

Redeneerstap

- redeneerstap instantie van redeneerschema
- per connectief introductie en eliminatieschema
- introductieschema = introduceer dat connectief als hoofdconnectief in formule
- eliminatieschema = verwijder/elimineer dat hoofdconnectief uit formule

ND: conjunctie

$$\frac{A \wedge B}{A}$$

Eliminatie (links)

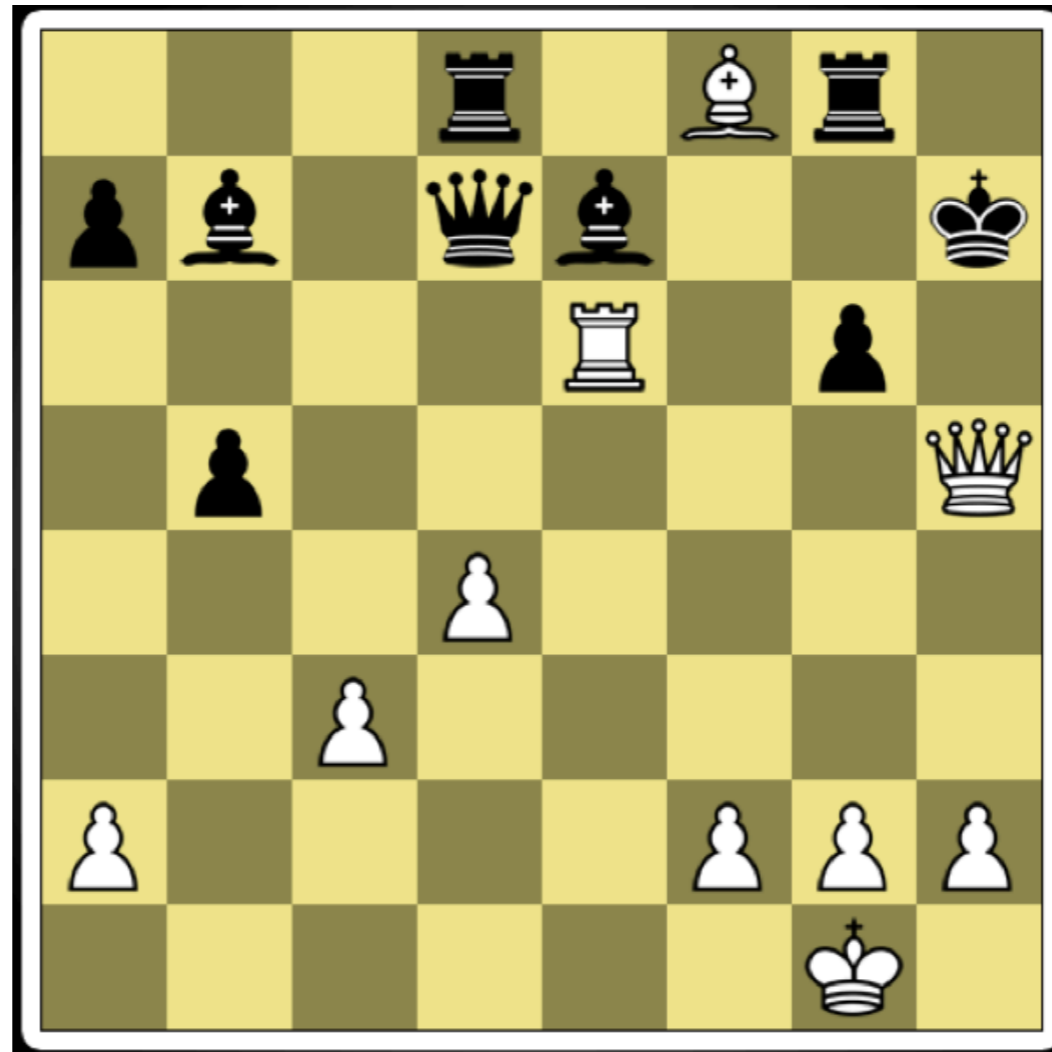
$$\frac{A \wedge B}{B}$$

Eliminatie (rechts)

$$\frac{A \quad B}{A \wedge B}$$

Introductie

Implicatie

zwart zet → wit kan mat geven?

ND:implicatie

$$\frac{A \quad A \rightarrow B}{B} \rightarrow E$$

Eliminatie

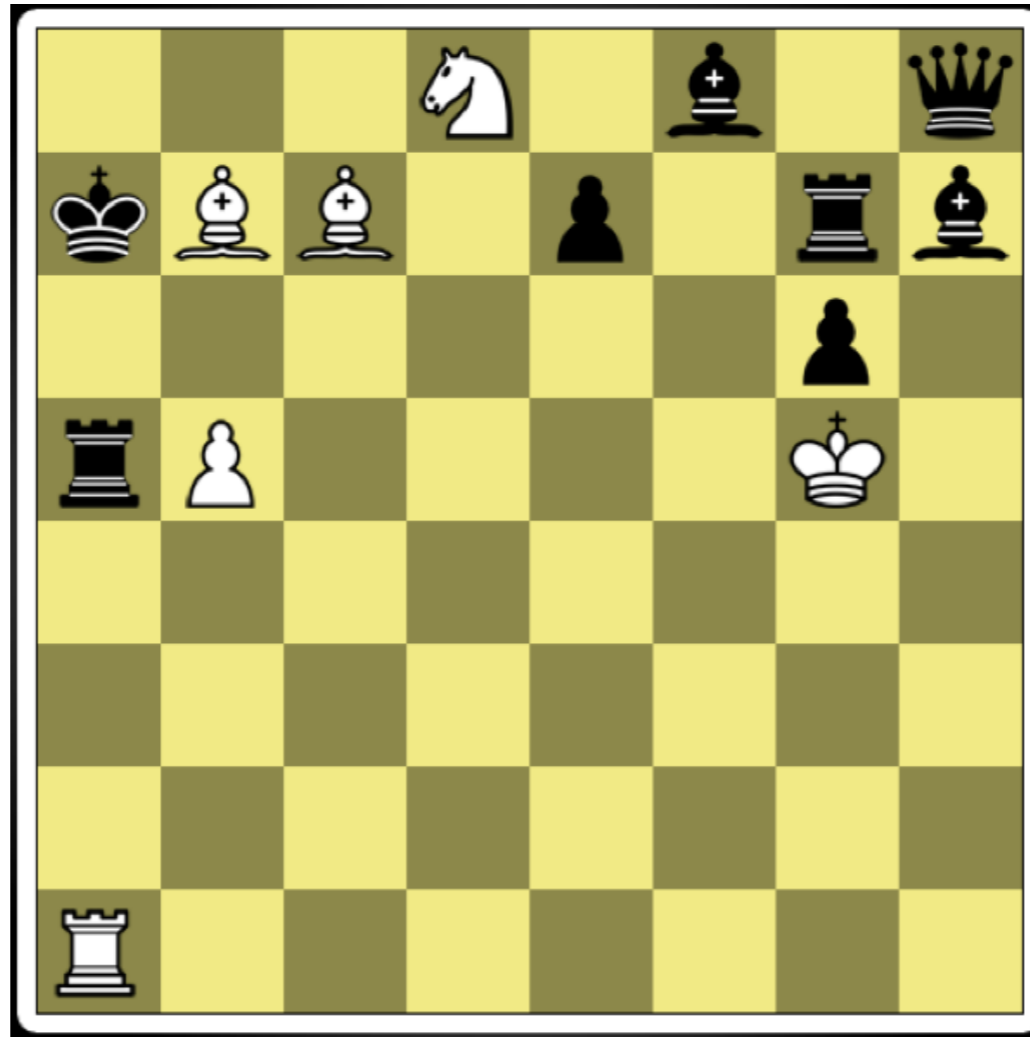
$$\frac{[A]}{A \rightarrow B}$$

Introductie (intrekken hypothesen (0, 1 of meer))

Intrekken hypothesen

- Label intrekkende regelinstantie op unieke wijze, b.v. met een getal n
- Bepaal de in te trekken hypothesen (moeten van de goede vorm zijn, en niet ingetrokken)
- Zet rechte haken om de in te trekken hypothesen en label met n

Disjunctie

wat zwart zet $\rightarrow$ wit kan mat geven?

ND:disjunctie

$$\frac{A \vee B \quad \begin{array}{c} [A] \\ \nabla \\ C \end{array} \quad \begin{array}{c} [B] \\ \nabla \\ C \end{array}}{C}$$

Eliminatie (intrekken hypothesen (0, 1 of meer))

$$\frac{A}{A \vee B}$$

$$\frac{B}{A \vee B}$$

Introductie (links)

Introductie (rechts)

ND: negatie

$$\frac{A \quad \neg A}{\perp}$$

Eliminatie

$$\frac{[A]}{\perp} \quad \frac{\perp}{\neg A}$$

Introductie (intrekken hypothesen (0, 1 of meer))

ND:falsum

$$\frac{\perp}{A}$$

Eliminatie

Introductie

reductio ad absurdum

$[\neg A]$

$\perp$
 A

Volledigheidsstelling

- (B is een semantisch gevolg van $A_1, \dots, A_n$) dan en slechts dan (als B afleidbaar uit $A_1, \dots, A_n$)
- $A_1, \dots, A_n \models B$ dan en slechts dan als $A_1, \dots, A_n \vdash B$
- $\models = \vdash$ (semantiek vs. syntax)
- $\models$ als $\vdash$ (correctheid, soundness)
- $\models$ dan $\vdash$ (volledigheid, completeness)

Correctheid

- Verzameling afleidingsbomen inductief gedefd
- Schema's voor connectieven als constructies
- als $A_1, \dots, A_n \vdash B$ dan $A_1, \dots, A_n \models B$, bewijs met inductie naar de afleidingsboom
- v.b. $A_1, \dots, A_n \vdash B \wedge C$